

ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hónap 2 frt 50 kr.
 Három hónap 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 krajával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Negyha-ábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Helyegydíj minden egyes beiktatásért 30 krajazár.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttesben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A köziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca: 37. sz.) küldendők.
 Kérlek vissza nem adandók.

Megjelen: hetenként egyszer.

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR

— vasárnap reggel. —

Az iskola év végén.

Megszűnt a nehéz és fáradságos tanítás és tanulás. A tanév be van végezve. Most midőn az iskolai év bezártatott, midőn a szülők látják a lefolyt év eredményét a bizonyítványokban, ez alkalommal legyen szabad egyet-mást elmondanunk, ami szívünkön fekszik. A szülő, ki gyermekének szellemi tehetségét elfogulatlan bírálat alá vette, azt az iskolai bizonyítvánnyal összehasonlította, ki azokból gyermekének hanyagságát, restségét észleli, az ne mulasztja el teljes szigorát érvényre emelni és gyermekét a legnagyobb eréllyel tanulásra szorítani, mert a könnyelmű és lanyha ellenőrzés mellett az édes semmit-tevéshez szokik gyermeke; szorgalma napról-napra mindinkább hanyatlal s évről-évre rosszabb lesz a gyermek által elért eredmény.

A fát addig kell hajlítani, míg fiatal, mert ha megöregedett nem hajlik az többé, hanem inkább eltörik. Ezt a szabályt szem előtt tartani, ezt a tanuló gyermekre alkalmazni okvetlenül szükséges, ha a tanulást illetve célt akarunk a gyermekkel éretni.

A közönséges tehetségű ember szorgalom és munkakedvvel sokkal többre megy, mint restséggel és tétlenséggel szövetkezett lángész. Kossuth Lajos, nagy hazánkfia így nyilatkozott a szorgalomról: „Nekem csak az egy szorgalmam nagy, tehetségem csekélyek, ha valamit életemben eszközöltem, vegyék azt, kik utánam következtek, mint példát arra, hogy a szorgalom és munkakedv még a gyöngye tehetséget is hasznossá teheti a nemzetnek.”

Ha a szülő gyermekét a tudományos pályára szánta, ha kész őt minden szükséges dologgal a tanulási idő tartama alatt ellátni, úgy ez esetben szigoruan követelje meg tőle, hogy lankadatlan szorgalom és kitartással igyekezze

az előirt tudományágakban minél nagyobb foku ismeretekre szert tenni, hogy ismerete és szakképzettsége által egykoron a társadalomnak hasznára lehessen. A tudományos téren a felületesség, a felszinen való uszkálás manapság már mit sem ér, alaposág, határozottság és teljes szakképzettségre kell ma már törekedni, ha célt érni, ha bolgogulni akarunk.

Az oly gyermekkel, akik megfelelkeznek magukról, akik nem teljesítik kötelességüket, nem szabad gyöngyöden, enyhén és lanyhán bánni, mert a gyöngéd és jó bánásmód inkább elrontja, mint megjavítja a már restség és tétlenséghez szokott gyermeket. A szülő kell, hogy különös gondot fordítson iskolás gyermekére, kell pedig, mert ha ezt nem teszi, könnyen kontár és proletárrá leszen gyermeke. A tudományos pályán való kontárság és proletárságnál pedig nincs szánandóbb és nyomoruságosabb valami. A proletárok az önfentartás ösztöne által vezetve, minden képesítés nélkül maradvá, a társadalom legundokabb kaszóját képezik, kiknek mátol holnapig van csak biztos kenyerek, kik folytonos zugolódás és elégedetlenség közt, még ha szerény állást be is tölthetnek, tengetik életüket. Eme végzettség nélkül maradt, de azért a művelt osztályhoz jogezimet formáló szerencsétlen proletárok a legtöbb esetben ugyannyira elzültenek és elaljasodnak, hogy képesekké lesznek a beállott nyomor és szükség következtében minden gazság és gonoszság elkövetésére. Lopnak és csalnak, rabolnak és gyilkolnak csak azért, hogy éltüket az éhenhalástól megmentsék.

A proletárok tehát amint látjuk, a társadalomban a legveszedelmesebb elemek, veszedelmesekek pedig azért, mert ők a fenálló társadalmi rend, nyugalom és csendélet felforgatására törekszenek. Most miután kimutattuk volt, hogy

miféle csodabogár az a proletár, azt akarjuk a szülők figyelmébe ajánlani, hogy óvakodjanak a proletárok számát gyermekeik lanyha és könnyelmű nevelése által szaporítani, mert hisz úgy is van már elég haszontalan, naplopó, ingyenélő proletár.

Ha a szülő az iskolai bizonyítvány tanúsága szerint azt látja, hogy gyermekének észbeli tehetsége nem elegendő a követelmények teljesítésére, a világért se erőltesse gyermekét a tudományos pályára, még az esetben sem, ha vagyont hagyhatna is számára. A tudományos pálya már annyira túltömött, hogy a tudománytól már ugyis alig férnek össze az emberek. Vessük el az előítéletet, ha tanult osztályhoz is tartozunk, adjuk fiainkat inkább tisztas iparosoknak, kereskedőnek, katonának, oda hová inkább a praktikus felfogás szükséges.

Manapság az iparos, a kereskedő, a katona époly tisztelet és becsülésre méltó egyén az államban mint az, ki a tudományval foglalkozik, mert az állam hatalmának emelésére épugy szükséges az iparos, a kereskedő, mint a tudós, az író, avagy a költő. A tudós, az író avagy a költő éhen halhat, ha nincs földmívelés, ha nem virágozik ipar és kereskedés. Ha a tudomány és a művészet, az ipar és a kereskedés egyformán fejlett: csak akkor erős és hatalmas az állam, csak akkor boldogok a honpolgárok, de máskülönbem nem. Ezekből tehát világosan kitűnik, hogy az ipar és a kereskedés ép oly fontos, mint a tudomány és a művészet.

Ezeket tudva, ne legyünk tehát elfogultak. Ha észre vesszük, hogy iskolába járó gyermekünk gyenge tehetséggel bír, vagy ha látjuk, hogy nem akar tanulni, ne erőltessük őt, mert hisz emez erőltetés által mit sem nyerünk, de sőt sokat veszthetünk.

Vigyázzanak tehát a szülők, hogy ne

nyűgöket és proletárokat, hanem hasznos és derék polgárokat neveljenek a társadalomnak, akik szorgalmuk és munkásságuk által édes hazánk fényét és dicsőségét növeljék, erősítsék és fejlesszék, hogy így boldog legyen hazánk és boldog az abban élő nemzet.

Az ember.

— Az anthropológiából.

— Irta: HANUSZ ISTVÁN. —

(Folytatás.)

Elhalálebenként 35,214,000 ember, naponta 96470, óránként 4020, perczenkint 62 ember; de születik évente 36,742,000, naponként 100,000, minden órában 4200, perczenkint 70. Erősebb szervezetűek a tavaszi gyermekek, mint a téliek. Születés és halál gyakoribb éjjel, mint nappal. Krisztus születéseig 56 nemzedéket számitanak, előttünk tehát 134,235,017,480,534,979 ember járt születés dolgában. Egy 50 éves ember napjai hogyan folytak le? Alvással 6000, munkával 6500, utazással 800, szórakozással 4000, betegséggel 500, étkezéssel 1500. Elfogyasztott ez idő alatt 17000 kenyeret, 8000 kilo húst, 2000 kilo főzeléket, tojást, halat; megivott 250 hektoliter bort.

Szakatlan tünemény a hármasszülés, de van eset többesre is. Bölskén 1893-ban egy férjtelen nőnek január 30-án gyermeke lett, február 2-án másik, 6-án harmadik, 8-án pedig negyedik. Nedaesin Riszta béga-szentgyörgyi lakos neje 1894. áprilisban szintén 4 gyermeket szült, de azok egymást nyomban követték és egészségesek voltak, képesek az életben maradásra. 1895. márcziusban Erdő-horvátiban Sárosi József neje 4 eset szült kettejük csakhamar elhalt, de a másik kettő életre való poronty. Lehoczki András nagy-laki földműves ember feleségének pedig 1882. júniusban egyszerre öt gyermeke született, 4 élve, 1 halva, de az élők is oly időtlenek voltak, hogy megmaradásukhoz remény nem volt közhető.

C-oda szülöttekkel is megjátssa magát

Géza meg Sárika.

— Irta: Bathó Sándor.

A háborgó Balaton mellett látták meg egymást. Géza fiatal ember volt és szórakozásból rándult le recskei uradalmából a környekre. Csinos nyulánk természetű férfi lévén, a lányok csak úgy bolondultak utána!

Sárika! Tudjátok-e ki volt Sárika!? A tavasz napjának arany sugaraiban fürdő rózsaszál. Buzavirág kék szemében visszatükröződött a menyország, minden pompájával és boldogságával; a ki egyszer e szemekbe nézett, lelki nyugalmatól bucsut mondhatott mindörökre. Ártatlan jelenség, a ki még álmaiban sem sejté a szerelmet, nem tudta, hogy mitől hervad a virág, miért csacsog néha síró hangokon a madár az ágak között...

* * *

Gyönyörű nyári alkonyat, volt. A nap lemenő sugárai még egyszer meg fürdöttek a Balaton fodros vizében... Az egész tájékat eltölté az a méla hangulat, mely csendes időben itt estefelé uralkodni szokott...

Géza két jó barátjával ott sétált a tó partján, Sárika meg édes mamája azon gondolkodtak, hogy miképen lehetne a csendes vizen egy küssé csolnakáznai. Két gyöngye nő nem lett volna képes az evező kezelésre, a közelben pedig nem volt olyan egyén, a kit meg mertek volna szólítani.

A három fiatal ember; egész közelérve hozzájuk s látva a hölgyek töprenkedését, elajánlta szolgálatait.

— Bocsássanak meg uraim, — feleli az uri asszonyság, — de elég illetlenek leszünk segítségükre szorolni.

— Ezer örömmel, — volt az egyhangú válasz.

A mint a csolnak tovasiklott a habokon, mindenféle apróbb dolgokról beszélgettek. Sárika marad csak feltűnően hangtalan; le-sütötte bájos szemeit és néha-néha — úgy, senki se lássa — nézett fel a vele szemben ülő fiatal emberre. Géza egykedvűen csapkodta evezőjét a vízbe, nem gondolva azzal, hogy lapjával, vagy élével mérítse meg. Minden figyelme ott összpontosult a vis-à-vis kedves jelenségen... Boldog érzet varázsa leperte meg; érezte, tudta, hogy e delután örökre ott lesz emlékezetében! Megtalálta, a kit oly régen kutatva keresett megtalálta az angyalt, aki új életet kelt a szívében és lelkében... Eljött a percz, a melytől kezdve nem mondhatja el a többi kíváncsi pajtásoknak, hogy mindenkitől független, szabad; szeretett forrón, igazán, fiatal szívének teljes hevével... Mit tudjátok ti szalóhősök, hogy mi az igazi szerelem? Csalódások, ha azt hiszitek, hogy a gyakori találkozás és szoarézás szüli meg. Soha! Soha! A mit ti vélték, az csak — megszokás; és az igazi érzést a pillanat teremti meg, és az örökkévallóság senki tiporja el! Így volt Géza is... Kíváncsi volt, felt és rettegett attól is... Kíváncsi volt, felt és rettegett attól, vajjon Sárika mit fog hozzá szólani, ha tudatja vele; kinoveti e, vagy mit tesz? E pillanatnyi aggodalmát azonban szétoszlatta a való boldogsága, mely szerint eszményképe előtte van...

Régen lebujt már az utolsó napsugár is a lombok közé... A csolnakot a part felé irányozták. Legelőször Géza ugrott ki,

hogy a hölgyeknek segítségére lehessen. Reszkette nyult Sárika után, a ki — maga sem tudta talán miért, — teljes erejéből megszorította a segítségül nyujtott kezeket és e pillanatban mélyen belenézett Géza szeméibe.

Urközben ők ketten mentek legelől. Mind a kettő telve volt érzésekkel és gondolatokkal és még sem tudták a csendet megtörni. Tíz perceze már, hogy elhagyták a Balatont s még egyik sem szólt kukkot sem... Gézát bosszantotta ügyetlensége és szégyelte is magát: pedig nem volt oka rá...

Elérkeztek Sárikaék háza elé, a hol örömmel teettek ígéretet, a mama felszólítására, hogy legközelebb tiszteletüket teendik...

Még mielőtt ez megtörténhetett volna egy este a Regatta-báloa találkoztak. Mikor Géza a nagy terembe belépett, egy huszártisztet látott Sárika mellett. Ez bosszantotta egy küssé; majd később megvizsgáldott, mikor köszöntését oly nyájasan, oly biztatólag viszonzotta Sárika... Meg várta a pillanatot, hogy hozzáférközhessenek. Angazsalta az első négyesre és e perczől kezdve nem is tágiott mellőle, a világ kinecsért sem hagyta volna el egy perczre is. Mikor megmondta neki hogy szereti, a kis lány, majdnem elsikította magát... Éjfel után már kéz a kézben; egyesült lélekkel terveztek a jövőndőről.

Nem is vártak a lakodalommal sokáig. Megesküdtek. Nem mentek se Olaszországba se máshová és mégis oly nagyon boldogok.

A recskei ház erseze alatti fecskék csak csogva beszélgetnek a nagy boldogságról, szerelemről...

A körmöcbányai társadalom.

— Irta: Bellaagh Aladár. —

(Folytatás.)

A város régi házai oly komoran köszöntik a városba érkező idegent, mint valami kelletlen vén emberek; azért a város — a melynek külseje olyan, mint egy darab középkor, mit itt felejtett az idő, — az idegen lelkében nem jókedvet, hanem ódon épületeivel és néma csendjével, hogy úgy mondjunk, történelmi hangulatot kelt.

Nem is tartozik a vig, a mulató városok közé!

Hajdan — a mint mondják — Körmöcz vig város volt, a minek oka az volt, hogy nagyobb volt jölete mint ma. Tollins Jakab, hollandi tudós meghalt 1696-ban, életrajzát, röviden közli Jöener, Gelehrteu-Lixion, II. k. 1540. lap. a 3. kiad. szer.), a ki a XVII. század második felében, utazásai közben, Körmöczön is megfordult, utleírásában a körmöcziek vlg természetéről beszél (Szamota István „Régi utazások Magyarországon és a Balkán-Feliszigetben. 054-1717.” című, Budapest 1891-ben, az „Ócsa könyvtár”-ban megjelent művelén Tollins Körmöczről szóló észrevételeit elhagyta.) Bé Máttyás, a tudós és éimés író, „Notitia Hungariae novae historico-geographica” című jeles munkájának IV. kötetében, a mely 1742-ben jelent meg, már azt mondja; hogy a körmöcziek „már nem oly vigak, mint hajdan: „Jam tristis es sunt civium... mores, ob temporis... difficultatem.” 205. lap. Ugyanő, a kinek figyelmébe minderre kiterjdt, az imént említett művének ugy-mabban a kötetében, hazánk harom legki-álabb bányaváros népének vérmérsékletéről szólva, azt mondja, hogy a körmöcziek (mielelt kimondja, előrebocsájja e szavakat: „ne vegyék rossz név-n”) nyálkás véralkannak, a beszélereziek méla s a selmeziek ép-érmes nedvalkattal bírnak. Ugy hisz-szik, hogy csak így etthetők ez k a szavai: „Creanticiensisbus (absi injuria dietis) sanguine-o-phlegmaticum est temperamentum, sanguineo-melanchoicum neosolensibus, cholericis-anguinum schematicisibus.” 609. lap. Mert, akármit valekeljünk a négy (vérmes, méla, epés és nyálkás) véralkattól szóló régi tannak értéke fölül, bizonyos, hogy a vérmes a melánal, mindenben egyenes ellentéte, épugy úgy mint az epés a nyálkás-nak; rendesen vegyes a nedvalkat: vérmes-épés, ha az emberben a vérmesség több az epésnével, epés-

olykor a fátyolos Izisz. Aspen-ben Colorado államban 1892 derekán a sziami ikrekhez hasonló kettős fiu született; mind a kettőnek keze-lába szabadon van, de a felső testük úgy egybe forrt, hogy szemben áll az arczuk. A bécsi klinikán 1894 aprilban mutatták egy gyermeket, kinek a szive a mellüregén kívül függő zacskóban volt, tisztán volt látható annak ritmusos mozgása, — de e csoda születtől nem élt tovább 48 óránál és anyja engedelmevel borszeszbe tették, mint a teratologiai muzeum osztályába alkalmas különlegességet.

Megcsodálta keleti utazásában Stolz Albán német író az albán-ferfiakat, hogy valamennyinél szinte kifogástalan szép a testi fejlettség, szobor mintakul válhatnak be arcvonásaik és test-tartásuk. Mivel pedig honfitársai között nem igen tapasztalt ilyesmit, azzal vigasztalódott, hogy a nemzeti típusos testi szépség az általános szellemi visszamaradottság jele, mert a félművelt népeknél nem épül föl az ember-szemléleg is kimagasló egyénné, nálok az anyatermészet csak szép testet alakít, mint az állatoknál.

Valószínűbb magyarázata ennek az, hogy a művelt népeknél sokszor a testi kiképződés rovására épül föl a szellemi tartalom, mert ennek megszerzése közben nagyon el kell térni a testi fejlődést legszerűségében előmozdító természetes életmódtól, szabad levegőtől és a testi erők egyenletes gyakorlásától. A szellemfejlesztő iskola sokszor a testi fejlődés rovására dolgozik; de sok is lenne egy embernek két adomány, egy is elkapja öt hamar.

A mohamedán keletiek sem török nagyra tartják a tanulást, de hogy közöttük több szellemiség kinyomatát látta az arczokon, mint az európai keresztény népeknél általában; ugy magyarázza ki Stolz-Albán, hogy a mohamedán naponta többször köteles hosszasan imádkozni és így a legmagasabbal való lélekemelő foglalkozás megnevesíti arczkifejezését, a kenyérgondoktól lenyűgözött európai földműves és gyármunkásnak pedig bele evődik arcvonásaiba az örökös hajszja, melynek nyomása alól, a mikor szerét ejtheti, alkohol mérgezéshez folyamodik és ez állatias nyomokat hagy nemcsak az ő arczulatán, de az utódaién is.

Müller Miksa híres nyelvtudós azt mondja, hogy nem igen van az embernek szüksége többre 300 szónál; még a ki egyetemet végzett, a bibliát, Shakespeare-t olvassa, újságokat és regényeket forgat, szintén beéri

Hogy ez így van, annak bizonyára számamos oka van, a melyeknek egyike, s talán legfőbbike az, hogy a városban és vidéken nem laknak oly társadalmi osztályok, a melyekből rendszeren legnagyobb számban kerülnek ki a mulatók.

Nincs itt mágnás, azért nincs „fertály-mágnás” sem; nincs — a hogy, nem tudjuk miért, darab idő óta a nemességet hívják — „gentry,” azért nincs, a ki utánozza jó s rossz tulajdonait; nincs katonaság, főiskolai ifjúság, vagyos földművelő, jól fizetett kereskedő s iparosseg és sokat kereső gyári s egyéb munkás.

A város népe, kivált német eredetű része, a mely nem beszédes, nem vigtermészetű s a társaságot nem igen kedveli, s a melyet a házi élet és a hivatásbeli munka foglal el, otthonlő; és, mintha kerülné a nyilvánosságot, nem szereti az utcát.

Vendéglője van a városnak elég, és ha járnak is vendéglőbe az emberek, a nötelemek talán azért is, mert a vendéglő pó-

vérmes, ha az epesség több a vérmességnél, mélanys-méla, ha a mélanys több a nyálkasságnál, és nyálkás-méla, ha a nyálkasság több a mélanysnál. Vagy, talán, a kiméletes tudós — a vérmes nedvvalkat kedvelt lévén — szándékosan mondja „vérmes”-nek is a három város népét? Valamennyi véralakkal járnak jó s rossz tulajdonások. Jól mondja Rónay: „Különös, hogy az emberek nedvvalkataikról oly ritkán ítélnek helyesen; mindenki oly nedvvalkot választ, mely botlásait, gyöngéit menthetőkkel teszi, s tulajdonait a lehető legragyogóbb színekben csillogtatja. A kicsapongó vérmesnek valja magát, mert így — engedékeny bírákat remél. Ki bölcsnek akar látszani, mélanys, ki szerszempit óhajt, epésnek mondja magát. Legkevésbéen valják maguknak a nyálkasságot, sőt még a telek-tanúrok (a psychologusokat érti) közt sem igen talál pártolókra. Első volt Thomasius, ki e nedvvalkot védé.” Mutatvány a tapasztalati lélektan köréből, 191. lap. — A bányavárosok egy német közmondása meg azt tartja, hogy a körmöcsény álmosak, a beszerceiek büszkék és a selmeceiek nagy ivók (Dig verschlafenen Krem-nitzer, die Stolzen Neuhöher, die versoffenen Schem-nitzer). Hogy miért keveredtek a beszerceiek abba hírbe, annak okát még Ipolyi, a jeles tudós is kutatta. (Beszercebánya városa műveltségtörténeti vázlat. Századok, 1874. 547. lap.) Már csak ezért is büszkék lehetnek a beszerceiek. A másik két bányaváros lakosainak közmondásossá vált „epitheton”-ja okának eddig nem akadt oly tudós kutatója.

400 szóval a mindennapi életben. A Sabir-day Journal azonban azt állítja, hogy a mezei munkásnak akkor is kell 300 szó, ha csak a gazdasági eszközökről akar beszélni; az angol szótár S betűjében 1018 olyan szó van, melyre minden embernek szüksége van, — azt következteti tehát és nem helytelenül, hogy a legegyszerűbb embernek is nélkülözhetetlen legalább 1500 szó, az intelligens már 4000-et használ, a tudós 8—10 ezret, egy jó újságírónak pedig legalább is 12000 szóra van szüksége. Az angol nyelv 200000 szót használ, Shakespeere műveiben 16000 található, Miltonéiban 8000, de a ki 200-at megtanult, angolul, már megértik őt.

Azt hiszik, hogy a gondolat végtelen gyors, holott az érzet-folyam, a gondolatok mozgatója, másodpercenként átlag csupán 22 métert győz le; igazolta a villamossággal tett mérés, hogy idő telik bele, míg agyunk a lábán ejtett tüszúrást észreveszi és kiadja a parancsolatot a lábnak, hogy viszakozz. Gyorsabb ez a fiatalnál, lomhább az öregnél, kinek érzetvezető idegei már nem oly feszesek. Furcsa is és mesteri az emberi szervezet mechanizmusa; bámulandó, hogy alapos reparációk nélkül annyi évtizeden át szolgálni képes.

(Vége.)

Budapest, 1896. évi június hó 25.

— A kiállítás. — A milliomedik látogató. — Orosz újságírók a kiállításon. — Országgyűlés. — Mozgalom a magyar ipar érdekében. —

A heti események centrumát természetesen a kiállítás képezi. A kánikulai hőség, mely a mult napokban uralkodott, kissé csökkentette ugyan a kiállítás látogatottságát, de ma már egyre emelkedik a látogatók száma.

A nagy ünnepek után alig változott valamit az ünneplő Budapest és a kiállítás képe. Mintha még mindig a hódoló díszmenet világraszóló pompáját nézhetné az emberek, olyan telve van az egész főváros az ide özőnlő vidékiekkel és külföldiekkel. — A kiállítás látogatása óriási szökött a magasba, mindennap átlag huszezer napijegyes látogató nézi a kiállítást, a bérlekkel együtt átlag negyvenezer, vasárnap és ünnepnapokon hatvan-nyolczvenezer. Az utcák népeinek, a közlekedő eszközök mindig és minden irányban tömöttek, kávéházakban, vendéglőkben eleven, mozgalmas az élet, szóval a főváros igazi főváros lett, valósággal az ország szive.

Mi okozta ezt a kedvező, örvendetes javulást?

Mondjuk ki egyszóval: a vidékiek. Azok a lelkes emberek, akik az ország minden részéből ide sereglettek a nemzet ünnepére, lankadatlan buzgósággal nézték és tanulmányozták a látnivalókat, s hazatérve mindmegannyi egy-egy buzgó apostola lett az ezredéves kiállításnak.

tolja a családi életet, a családok meg talán azért, mert pótolja a legény életet, de a zajos vendéglői élet hiányzik itt, nappal épen úgy, mint este. Esti tíz óra tájban rendszeren becsukják a vendéglőket, mert hiszen a kocsmáros is ember, és pihenni akar.

A minek az erkölcsbirák örülnek, azon a kocsmárosok busulnak. Szidják is a körmöcszi kocsmárosok a rossz világot, értsd a körmöcszit, mert — nem kocsmázik eleget.

A táncmulatságok Körmöcszön is leginkább csak arra valók, mint másutt, arra, hogy bemutatassák a leányokat és ruhájukat.

Az ily „nőkiállítás”-ok alkalmával láthatni teljes pompájukban a körmöcszi hölgyeket, a kik nemcsak maguk szépek, hanem a számuk is szép. És noha nem sok a városban a fiatal ember, mégis alig van város, a hol a leányok oly könnyen jutnának foktő alá, mint Körmöcszön; de meg is érdemlik, mert mindazokkal az erényekkel ékeskednek, a melyek alkalmasok arra, hogy jó feleség, jó anya s jó gazdasszony válják belőlük.

A műveltség csaknem teljesen eltűnteti az emberek között való nemzetiségi s faji különbségeket, de a szorosán vett népnél azok a különbségek, észrevehetően, megvannak. Azért a figyelmes szemlélő úgy tapasztalja, hogy Körmöcszön és vidéken a tót származású nő szebb, erősebb, elméesebb, elevevebb, a ruházatban takarosabb, a magyar nyelvet és a magyar dalt szivesebben és könnyebben tanulja meg a német nőnél.

Hogy az országzorte fölötte kedvelt „ördög-biblia” lapozgatását itt is szeretik, bizonyára főléleges mondanunk; de, hogy a tiltott és mégis majd mindenfelé divó szerencsejátékok és a nagyban való könnyelmű kártyázások itt nem járják, annak a közönség józansága és mértékletessége az oka.

(Folyt. köv.)

Való és igazság, hogy az írott szónak is megvan a nagy hatása: a reklám, a hirdetés, plakát, leírás ezer ember érdeklődését kelti föl. De a leglelkesebb vezércikkknél, millió aranyos hirdetésnél nagyobb hatást tesz az élő szó, az eleven elmondása a látótaknak. Az a közel kétszáz ezer ember, aki június elején Budapesten volt, s látta az ezredéves kiállítás mesébe való szépségét, tapasztalta a rágalnak igaztalan voltát, több hasznára van a kiállítás népes voltának mindennél a világon.

Köszönet és elismerés illeti meg őket, akik hírül vitték az egész országnak, hogy itt a fővárosban, ezen a szép kiállításon ott kell lenni minden igaz hazafinak, hogy önmaga ellen vétkesek, aki legalább egyszer nem jön fel.

De jönnek is nagyszámmal minden felől. A héten Trencsénmegyéből jöttek a tótok feleségeikkel és gyermekeikkel, kik a kiállítási faluban nagy áldomást csaptak. Jöttek a bácskai szerbek a horvátok Szerémme-gyéből mintegy másfél zeren s azonkívül a magyar vidékek lakói csapatosan. Iparosok és gazdák szintén nagy számmal jöttek, mert bizony itt számukra is igen sok tanulságos látni való van.

A héten, épen keresztelő szent János napján, a milliomedik látogató nézte meg a kiállítást. Ez a milliomedik látogató való-ságos szenzációt csinált a kiállításban, mint-hogy annak számára a kiállítás igazgatósága egy kis ovációt szándékozott rendezni. Persze, hogy mindenki szeretett volna ez a szerencsés látogató lenni, hanem a sors mégis másképp intézkedett. A mikor már a számozó gép közel járt a milliós numerushoz, egy csoport székely jött a kiállításra, s köztük egy természetes székely menyecske, Ács Ferencz né lett a kiállítás milliomedik látogatója, ki még fel sem ocsudott meglepetéséből, mikor átadták neki a kiállítási jegy-iroda ajándékát: egy női aranyórát aranylánczsal, egy kék bársonyokba helyezett milleniumi koronát és az aranykönyvhöz szóló jegyet. A fővárosi közönség lelkesen megéljenzte a derek székely asszonyt, aki sirt is, nevetett is örömeiben.

Messze Oroszországból is számos újság-író érkezett a magyar fővárosba, melynek szépségét nem győzték eleget dicsérni. Mint-ök maguk is bevalják, az elnyomott szlávok jöttek megtekinteni, s nagy örömeikre szolgált, hogy bizony ők is felültek azoknak az alattomos híreknek, melyeket külföldön rólunk a nemzetiségek elnyomásáról terjesz-tenek. Meglepte őket a kiállítás nagyszerű-sége s kiváltképpen a szives magyar vendég-szeretet, melylyel mindenfelé találkoztak.

A kongresszusok is egyre tartanak. A mint elmúlik az egyik, jön a másik. És így lesz az mindaddig, míg a kiállítást be nem zárják. A héten legaktuálisabb volt a czukorgyárosok kongresszusa, mert a héten tárgyalták a képviselőházban a czukoradóról szóló törvényjavaslatot, mely az ellenek szerint adóemlést jelent. Polónyi nagyszabású beszédet tartott ellene, azonban rövid vita után a javaslatot úgy egészében, mint részleteiben elfogadták. Ugy szintén elfogadták a házadóról szóló törvényjavaslatot, mely némileg vidéki városok emelését célozza. Egyébként pedig a nyári szünetek előtt nem lesz több érdemleges ülése a képviselőháznak s lehet, hogy az ősszel is csak azért fognak a hónapok összejönni, hogy az országgyűlést feloszlato királyi leiratot meghallgassák.

Itt a nagy vakáció. A tanévnek is vége van. S ha épen országos kiállítás nem lenne, már a főváros egy harmadrésze a vidéken hűselt volna a zöldben. De most a fővárosi polgárnak itthon maradni hazafias kötelessége.

De különben is most mindig van mivel foglalkozni s így egyhamar nem unja meg magát. Legutóbb igen kiterjedt ama mozgalom, mely a magyar ipar védelmére óhajta Ausztria ellen tömöríteni a polgárokat. — Bartha Miklós orsz. képviselő indítványára ugyanis egy bizottság alakult, melynek célja, hogy minél szélesebb körben terjeszse azt az eszmét, hogy minden szükségletünket hazai termékkel fedezzük. Ezt, mint indítványt a minap a fővárosi közgyűlésen is elő-terjesztették. A mozgalom élére olyan állam-férfiut óhajtanak megnyerni, kinek minden párton feltétlen tekintélye van s ép ezért nem is óhajtanak pártszínezetet adni a mozgalomnak. Azt hiszik, hogy e példa, mely különben csak a magyar ipar fejlesztését célozza, általános pártolásra talál az ország minden részében.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— Barsvármegye legutóbbi közgyűlésén elhangzott vadaikkal kapcsolatban hírlapi támadás is intéztetett Kazy János Barsvármegye főispánja ellen. A vád személyes vonatkozásai alapján provokáció is történt, melyből eredő lovagias eljárásról lapunk más rovatóban nyer olvasó közönségünk tájékoztatást. A hírlapi támadással szemben, — mint érte-ülünk, — szintén megtették a kellő lépések, melyeknek eredményéről talán közgazgatási bizottságunk ítéletével kapcsolatban nyujthatunk kellő tájékoztatást. — A főispán iránt Barsvármegye közönségének feltétlen bizalma, ez ügygel kapcsolatban fölkeltt abban nyilvánul, hogy a törvényhatóság bizottságának tagjai július hó 1 én tömegesen járulnak a belügyminiszter

elő, részint bizalmuk kifejezése céljából, részint, hogy felvilágosítást nyerjenek a kormánytól arra nézve, hogy a vadaikkal szemben a megejtett, vagy megejtendő vizsgálatok alapján Kazy előjárására vonatkozólag a kormány íteletét provokálják, s ez alapon tájékozást szerezzenek közvetlenül a folyton kolportált kormány bizalmának elvesztése iránt.

Városunk tanügyire.

Kápolnay József. Gimnáziumi tanító. Képződését érte a vesztesség. A bezárult tanévvel a hazai közoktatásunkat 25 évig szolgáló egyik tanügyi munkás mögött záródott le nemcsak az iskola, de az életnek is kapui. A pogány bölcsnek pogányul igaz mondanása, a „quem dii odere” maró gunnyal a fard-ságteljes tanév drámájában a nagyvakáció megnyugtató kibontakozás előtt becsúszta a Kápolnay József életének függönyét. A városunkban 6 éven át működött tanferfi életadataiból közöljük ezeket. Pozsonyban született 1851. évi június 14-én. Ugyanott végezte a kir. kath. főgimnáziumot. Bécsben az egyetem bölcsészeti fakultását járva, tanári vizsgát tett. Tanári működését 1872-ben itt a mi hegyes vidékünkön, hová életviszonyai általában fűzték — Selmeczen, a piarista nagygimnáziumnál kezdte meg. Részt vett a boszniai okkupációban mint tartalékos hadnagy, honnét az akkori kultuszminiszternek a hadjárásban szintén részt vett és elhunyt fiától az utolsó ízenetet hozva el, a tanítóképzés szolgálatába állott. Működött Sárospatakon, Znióváralján, Kolozsvárott s ismét Znión. 1890-ben kérte Lévára való helyezését. Itt ez év tavaszán fejlődött ki betegsége, mely ma, június 27-én a hajnali órákban hozta meg a katasztrófát özevegye, kis leánya, a tanúgyben társai barátjai gyászára, fájdalomra. Az iskola porát annyit szitt tanár a tanügyi sajtóirodalom terén tollát is forgatta. Nehány cikket — a tanítók gyakorlati hivatásáról — lapunk is közölte. Most már pihen kifáradt teste, melynek a végtszűzességet ma, vasárnap délután 4 órakor adják meg. Haláláról sirva itt maradt családja és kartársai adták ki a következő gyászjelentéseket: Özv. Kápolnai Józsefné, a magi és leánya Etelka s az összes rokonság nevében fájdalommal szívvel jelenti forrón szeretett férjének, illetve édes atyjának, Kápolnay József, m. kir. áltami tanítóképző intézeti tanár urnak, f. hó 27-én, hajnali 2 1/2 órakor, hosszas, kínos szenvedés s a halotti órákosságok ájtatos felvétele után életének 46-ik, boldog házasságán k 16-ik évében történt gyászos elhunytát. A bold. hült tetemei f. hó 28-án d. u. 4 órakor fog-nak Léván, a r. k. sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent misé-áldozat pedig folyó hó 30-án reggel fél 8 órakor fog az Urnak bemutatattni. Léván, 1896. június 27-én. Nyugodjék békével! — A lévai állami tanítóképző tanári testülete fájdalommal jelenti kariársának: tekintetes Kápolnai József tanár urnak, 1896. évi június hó 27-én, életének 46-ik évében történt gyászos elhunytát. Temetése, 28-án d. u. 4 órakor lesz. Nyugodjék békével!

— A Ludovica akadémia törzstiszti tanfolyamának hallgatói a nagy lovaglási gyakorlatokat ismét vidékünkön tartották meg. Három év előtt Kerner ezredes, a katonai tekintélyek egyik legkiválóbbika emelte ki a Garam-völgy jelentőségét az északra fejlődő harcvezetés szempontjából. Léva városa képezi a védelmi telepek központját és Garam-, Vág-völgyét öleli fel. Hadászati szempontjából különösen emelkedett jelentőségében Léva városa a Garami vasúthálózat befejezte folytán, mivel az ország határáról számítva a legközelebbi termő sík vidéknek egyrészt legközelebbi gazdag piacát képezi, a mi élemezés szempontjából nagy jelentőséggel bír, másrészt a Garam-völgye Léva város vidékén nyílik ki s egy beláthatatlan rónát alkot mely a mai harcászati feltételeinek, a százezrek felvonulásának egyik igen-igen fontos feltétele. — Ez évi lovaglási gyakorlatok folyó hó 17—24 ig tartatták meg, Borteldy István őrnagy kalauzólása mellett, résztvettek a gyakorlatokban: Blanz Jenő, Burgett Lajos, Bottner Béla báró, Erdős Kálmán, Kis Lajos, Kessenheimer János, Knezevits Dávid, Major Miklós, Mergovits Gusztáv századosok s még többen, kik mint szives házi gazdák önként csatlakoztak a nehéz vállalathoz; így Pólya Károly alezredes is, ki e hosszas lovaglási gyakorlatok alatt egyike volt a legkitartóbbaknak.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Eördög Dezső barsvármegyei kir. tanfelügyelőt a szabolcsvármegyei tankerületbe helyezte át, helyébe dr. Habina Péter somogyvármegyei kir. tanfelügyelőt helyezte Barsvármegyébe, a kit ezen tankerület ügyeinek ideiglenes vezetésével megbízott.

— Véglegesítés. Barsi Ambrus ideiglenes minőségben kinevezett székesfehérvári javító intézeti gondnokot, városunk szülöttét és lapunk munkatársát az igazságügyminiszter ezen állásában végleg megerősítette.

— Kitüntetés. Vass Mátyás Szegedváros jeles tanítója, az alföldi tanító egyesület érdemes vezérferfia sok évi buzgó működésért az ezüst érdemkeresztet. — Fritz József komornyik pedig sok évi há szolgálatának elismerésül az arany érdemkereszt-

lett kiténtetve. — **Buzduljak** a nevelés oktatás derék munkásai a kiténtetéseket a kormány eme bölcs mérlegelése felett!

Anyakönyvvezető helyettesek. A helyügyminiszter Barsvármegyében a kis-tapolcsoni anyakönyvi kerületbe Merl Lajos, a nemes orosziba Sipos Gusztávot, a szabolcsi Kiss Imrét, a garam-szöllősi Zseid-Andrást, a nagykalnaiba Jesko Ferenc-Andrást, a nagyendrédibe Petrovics Lajost, a jászberényi Zsák Gyulát, a gyertyánfa-éles-ártyaiban Weisz Alajost, a nagyugrócziba Szedlaesek Róbertet és a thaszári anyakönyvi kerületbe Nigrinyi Józsefet anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködésével is megbízta.

— **Kinevezés.** A m. kir. kereskedelmiügyminiszter Mihály Rezső posta-és távirat-segéd-tisztjelöltet a lévai postahivatalnál posta-és távirat-segéd-tiszt névezte ki.

— **Színházi műsor.** Ma vasárnap „Az ember tragédiája.” Hétfőn 29-én „Paraszt-hisszony.” Kedden 30-án „Parisi élet” operette. Szerdán 1-én a „Dolovai nábob” leánya. Csütörtökön 2-án „A kis molnárné” operette. Pénteken szünet. Szombaton 4-én „Goldstein Száli.”

— **Jutalomjáték.** Krémer Sándor, színtársulatunk egyik legjelesebb tagjának, a hősök jeles alakításának jutalomjátéka június hó 1-én leend, mely alkalommal Herczegh Ferenc kitűnő színművét, a Dolovai nábob leányát fogják adni, melyben a jutalmazandó Tarján főhadnagy szerepét játssza. Azt hisszük, hogy közönségünk méltányolni fogja a jeles színész törekvét, ki már oly sok élvezetes estét szerzett nekünk művészi játékaival.

— **Követésre méltó példa.** Petrenka Pál a nagyendréd kör érdemes jegyzője, kerületéből 30 taggal látogatott meg a kiállítást; 3 napot töltött Budapesten. 2 nap kitűnő ellátást s oda-vissza utiköltséggel összesen 3 frtot fizetett minden tag. — A résztvevők áldják derék vezetőjüket, hogy a kirándulás által oly gazdag tapasztalatokat szerezhettek. — Rajta, minél tömegesebben vegyünk részt a kiállítás megtekintésében!

— **Tanítók a kiállításon.** Most, hogy a tanításban beállt a szünet, az ország csaknem valamennyi részében mozgalom indult meg a tanítók közt, hogy csoportosan ránduljanak föl a kiállítás tanulmányozására. A tanítóknak ezt a törekvésüket nagyban elősegítik az egyes tanfelügyelők is. Így Eötvös Károly Lajos, Hajdumegye tanfelügyelője, legközelebb 150 hajdumegyei tanítót vezet a fővárosba s hogy azok itt a kiállítást lehető alapszállással tanulmányozhassák, tizenket napig itt fognak időzni. — Árvamegyéből is szintén tekintélyes számban készülnek meglatogatni a kiállítást. Az árvamegyei tanítókat ugyanezek tanfelügyelőjük, Kubinyi Mihály vezeti. Ezenkívül főképp Szepesmegyében mutatkozik nagy mozgalom a tömeges felrandulás ügyében. Hogy mily erős ez a mozgalom, mutatja az a körülmény, hogy a megyéből csaknem az egész tantestület beadta már folyamodványát a kiállítás igazgatóságához, hogy részére a szokásos kedvezményeket eszközölje ki.

— **Millenniumi emlékkoronák.** A legkedvesebb emlékei a millennium szép évének bizonyára a pompás veresű, díszes millenniumi emlékkoronák maradnak. Magyarorszában meg aligha vertek ilyen nagy számban ennyire szép és nemes ízlésű emléket, mint ezek. Korona nagysága van az éremnek, s tiszta ezüsből való. Az egyik oldalon a legszeretettebb király legújabb és legjobb mellképe látható, fején Szent István koronájával. A másik oldalon honalapító Árpád fejedelem lovát vezető kantáron a magyar Géniusz, megmutatva neki az utat az új hazába. A vezérek követik az első fejedelmet hazakereső útján. Az érmek különös szépségét a verési mód adja meg. Körmőzbányán, az állami pénzverőből kerülnek ki ezek a pénzek, s csodálatos lágy, mesterséges patina van rajtuk. Ezek az érmek — örökre való emlékei a millennium nagy évének — csinos tokokban mindenfelé kaphatók a kiállításon és az ország minden más pontján levő elárúsító helyeken.

— **Köhögés, rekedtség** és elnyájkasodásnál a torok és a légzési szervek minden zavarainál melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitűnő hatású mell-pasztilláit. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógyszerüzleteiben. Fő- és szét-küldési raktár: Egger A. fiai Nádorgyógy-szertára Budapesten Váci-körut 17.

Színház.

A heti műsor változatosabb, s a közönség igényeinek megfelelőbb volt. Ámbár Léva város közönsége a hazai színészetnek mindig lelkes pártfogója volt, az érdeklődésnek e héten némi fokozódását is konstatahatjuk, a mit a társulat fardhatatlan bágzalmáért meg is érdemel. Csak arra kérjük, hogy ne nyirják meg a darabokat, mert azt a közönség nagyon hamar észre s rossz néven veszi.

Szombaton, június 20-án ifj. Bokor József „Kis alamuszi” című darabja került színre élénk, összevágó előadásban. B. Szöllősy Ilona (de Chateaux) kellemes énekben a közönség sokat gyönyörködött. Nógrády (Saint Remy) alakítása is megfelelt. Tisztai (Mac Donald) elemében volt. Egrit (Tom) is ezuttal láttuk nagyobb szerepben s megálta helyét. Kár, hogy a hangja fátyolozott. Munkácsy Teréz (Sarah) és Kovács Ilka (Mary) egyformán kedvesen, jókedvvel játszottak. Különben az egész személyzet a darab összes előnyeit ügyesen kifejezésre juttatta, úgy, hogy szerkezetének hibái is mellette elenyésztek.

Vasárnap Abonyinak régi népszínművét, a „Bettyár kendőjét” láttuk. A legnagyobb elismeréssel szólhatunk az előadásról. Különösen ki kell emelnünk Nagyfalussy Juliát (Órszi), a ki egyébként is szép szerepét annyi természetességgel és kedvességgel játszotta, hogy valamennyi felett kitént. Nemkülönb Krémer (Bandi), ki méltó pendantja volt Órszinek. Krémer jeles színész, sok szerepben, mint itt is, páratlan. Kár azonban, hogy minden darabban igénybe veszik, akárcsak (bocsánat a hasonlatért) egy kóristát. B. Szöllősy Ilona (Zsófi) szép dalaín kívül nem kellett nagyobb hatást. Bár különben is hálátlan szerepe volt, de az sem neki való. A darab sikerében még Latabárné (Onodiné) s Baranyai (András) játékaik is része volt. Egy hibája még is volt az előadásnak, hogy hiányzott a népszínműnekes. Pedig a nélkül népszínművet előadni lehetetlen.

Hétfőn Jókai 5 felvonásos szomorujátéka, a „Könyves Kálmán” került színre. Mint az ilyen nehezebb emésztetű darabot rendezés, úgy most is igen kevesen nézték meg. Pedig jó erők működtek benne, jól is játszottak. Rélay (Kálmán) nagy pathossszal, ambíciós alakítással játszott, kár, hogy a legpattetikusabb helyeken nagyon kiérett idegenszerű kiejtése, ami talán némi affectatióra viheto vissza. Berényi Irma (királyné), Krémer (Álmos) szépen alakítottak, ámbár Krémer dikciójá sokszor kevésbé érthető, különösen ha indulatot kell festenie, „elharapja” a szavakat. Nagyfalussy Juliska (Ingoli) szép és megragadó jelenetekkel gyönyörködtette a publikumot.

Kedden június 23-án szép számú közönség nézte végéig Rutkai György „Holtomiglan” című operettjének előadását. Maga az operett nem valami zseniális termék, de egy pár jellemzetes alakja maradandóvá teszi. Így például Tisztai Gelbgieszerje igen derült hangulatot keltett s kupléit is megtapsolták. Szöllősy Ilona (Juliska) szépen énekelt, de Nagyfalussy Juliával (Irma) bátran szerepet cserélhetek volna, noha szerepüknek a legnagyobb buzgalommal igyekeztek megfelelni. Balázsy (Varga nőszabó) bohóskodása és jellemzete megegyése ismét elárulta a kitűnő komikust és törekvő színészt Huber Anna (özü. Molnárné) és Baranyai (Halmos) jó alakítású produkáltak. Krémer (Hoóli) megint szerepkörén kívül, bár rutinnal játszott. A kis borbélyinas, Kovács Ilka, minden mozdulatában eltalálta szerepének karakterisztikonját. Benne igen ügyes tagot bír a társulat. A hálás közönség több ízben megtapsolta a szereplőket, a kik valamennyien szép és összevágó előadásban pörgötték le az üres, cselekvény nélküli darabot.

Szerdán Leopold Francziska asszony vendégfelléptével adták a „Szultán” operettet. A vendég a szultán szerepét játszotta; igen kellemes megnyerő jelenség; alakja, megjelenése, játéka, éneke mind kellemes benyomást tesz az emberre, de nem is megy ezental. Hangja, különösen a piano sólóknál, igen kedves, édesen hangzó, feltétlenül tiszta és tökéletesen iskolázott, de kicsi, köznyelven gyenge. Nagyobb helyiségben, karban és erősebb zene mellett elenyészik; azt lehet mondani, hogy privát körben elragadó élvezetet nyújthat, de nagyobb nyilvános helyiségben kevésbé arathat sikert; úgy látszik, nem is vállalkozik nagyobb, domináló szerepekre; játékában speciális alakítást nem mutat. — Az előadás különben igen sikerült; Krémer (a „rettenetes”) s Balázsy (a „kellemetes”) jó kedvvel játszottak, Tisztai (fő enuch) sokat neveltünk; Kovács Ilka (Roxelane) ügyesen mozgott, jól énekelt; kár, hogy nem tiszta, talán affectát kiejtése kellemetlen benyomást tesz.

Csütörtökön a Szegény Johnathan című operette került színre, melyben Leopold Francziska asszony a Haryette szerepét adta. Az egész szerep kicsi, nem uralkodó, mondhatni ellapul a többi mellett. Bár megjelenése és éneke most is bájos, volt, de mellette a közönség sűrűn megtapsolta a többi szereplőket is. Így nagy tetszést aratott Nógrády (Vandergold) kellemes, tiszta éneke; kár, hogy benne a színész mindig eltöprel az énekes mellett, kissé hideg és fészkes, Baranyai (Tripp) szerintünk nem való e hálás szerepre, sem megjelenése, sem komikumja megfelelő nem volt. Ki kell emelnünk Kaposi (Billi) játéka, ki minden szerepét bámulatos lelkiismeretességgel és szorgalommal végzi el; képes a többi szereplőknek is sugni, a mi nem épen gyakori jelenség a művész uraknál. — Az előadást

igen szép közönség nézte végig; sajnálatos hogy az ülőhelyekkel mindig zavar van. — Több gondot ajánlunk.

Közönség köréből.

Nyilatkozat.

Mi alulírottak, mint méltóságos Kazy János főispán ur megbízottjai ezennel kijelentjük, miszerint méltóságos báró Ambrózy István ur a f. évi és e hó 18-án tartott évenyedes rendes közgyűlés alkalmával előadott interpellációjában foglalt — megbízónk részéről tévesen sérelmesnek talált kifejezésére előttünk oda nyilatkozván, miszerint szándéka nem volt megbízónkat becslésében, a vagy személyében sérteni, — mi ezen kijelentés folytán a fenförgő, a lovagiasággal tökéletesen megegyezőleg kiegyenlített ügyet részünkről befejezettnek tekintjük.

Kelt Ar. Maróthon, 1896. június hó 18.

Szentiványi Oszkár,
Kelcz Gyula.

Selyem damasztok 65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikós, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vamentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G. (cs. esk. udvari szállító) selyemgyára Zürichben** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elntéztetnek.

Lévai piaczi árak

Rovatvezető: Könyv-és papírvároskapitány.

Buza m.-mázsánként 6 frt 10 kr. 6 frt. 25 Kétszeres — frt — kr. — frt — kr. — Roza 5 frt 60 kr. 5 frt 70 kr. Arpa 4 frt — kr. 4 frt 80 kr. — Kukorica 4 frt 60 kr 4 frt 80 kr. Bab 6 frt 20 kr. 6 frt 50 kr. Zab 6 frt — kr. 6 frt 30 kr. Lencse 5 frt 25 kr. 5 frt 30 kr. Köles 4 frt 20 kr. 4 frt 30 kr.

Szerkesztői üzenet.

F. Z. Budapest. Megkaptuk, jönni fog.

Nyiltér. *)

I.

Köszönet nyilváníttás.

Folyó évi május 10-ikén elhalt férjem, néhai gróf Chorinsky Ignác (Igó) a trieszti általános biztosító társaságnál (Assicurazioni Generali) 1885. évi október hó 1-je óta 20,000 frt erejéig halál és elélés esetére nyeresémeny-részesüléssel volt biztosítva.

Mint hogy a nevezett társaság férjem elhalálózása folytán a biztosított összeget, mely a töke felemelésére fordított nyeresémenyosztalékokkal 23023 forint 64 krossal felszaporodott, az okmányok betérjesztése után azonnal ipolysági főügynöksége útján, Winter Sándor és fiaimál minden levonás nélkül részemre kifizette, ennél fogva indítatva érzem magamat az Assicurazioni Generalinak előkevény és méltányos eljárásáért ezuton is elismerésemet és köszönetemet kifejezni.

F.-Szermeréd, 1896. június hó 10-én.

Özv. gróf Chorinsky Igóné,
szül. gróf Wilczek Paula s. k.

II.

ad 354/1896. A. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

Léva város, a területén átvonuló diószeg —krakói állami közút 73580—74595 km. szakaszán a részére engedélyezett vámszedési jog s ebből folyó kötelezettség alapján, mintegy 7133 m² **koczkaköburkolat** és ezzel kapcsolatos **alapozási, hengerezési és hasított köburkolat kivitelének biztosítása céljából, Léván 1896. július hó 29-ik napjának délelőtt 10 órájára** a városház nagytermében zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet.

Versenyezni ahajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó s öt pecsétellatott ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt ivenkint 50 krajczáros bélyeggel ellatva a kitűzött nap d. e. 10 órájáig, Léva város polgármesteréhez czimezve, bémentesen, a borítékban az „Ajánlat” és az ajánlati tárgy megjelölése mellett annyiival inkább igyekezenek beadni, mivel a későbbben érkezettek, vagy hiányos felszerelésiek, vagy távirat útján tett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Ajánlattevő tett ajánlata feletti határozat-hozatalig, — mely a nagyméltóságú kereskedelmi miniszternek 72096/1895. szám alatt kiadott vámszedési jogra vonatkozó engedélyokiratban foglaltak szerint általa versenyárgyalás eredménye feletti műszaki szempontból megejtendő elbírálás után fog bekövetkezni, — azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, a szerződés megkötéséig felelős marad.

Az ajánlatához az általános feltételekben előírt s az ajánlati összeg 5% ának megfe-

leleli bántatpénz, vagy a kormány által bántatpénzül elfogadhatónak megjelölt érték-papír Léva város pénztáránál történt letételeiről szóló nyugta melléklendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb utolsó árfolyam értékben fogadtatnak el, mely érték azonban a kibocsátott névértékénél magasabb nem lehet.

A város fentartja magának a jogot a 70 m. szélességgel tervezett koczkaburkolat szélességének 5.0 m.-ig terjedhető leszállítására, a mikor is az elhagyandó koczkaburkolat helyett hasított termésköburkolat lesz vállalkozó által készitendő ugyanazon egységárért, melyet a tervezetben feltüntetett hasított termésköburkolatra nézve ajánlatába felvett.

Az ajánlati egységárakat tartozik vállalkozó a neki e czéltól átadott előmért költségvetésbe számokkal és betűkkel világosan kiírva kitenni; a 6. tétel alatt pedig azon bányát és kőminőséget bevezetni, hona koczkaköveket szállítani ajánlkozik.

Ajánlattevők az általuk alkalmazandó, mindenestre azonban kiváló ellentálló képességű trachyt, granit, vagy basalt kőanyagot szabadon választhatják, tartoznak azonban ugy a hasított terméskő, valamint a koczkaköburkolatra nézve az általuk felajánlandó kőanyag mindegyik fajtajából, tehát külön a terméskőből és külön a koczkaköből két-két mintadarabot ajánlatukhoz csatolni. — Ezen mintakövek legalább egy-egy példány a József-műgyetemmel kapcsolatos kísérleti állomás pecsétjével legyen ellátva, vállalkozó pecsétjével azonban minden egyes példány ellátandó.

A fent említett kísérleti állomás részéről a mintakövekre nézve ugy a szállárdság, mint a fagyellenállóságra vonatkozó bizonylat az ajánlatához csatolandó.

Vállalkozók ajánlatukba kitenni tartoznak, hogy az általuk létesitendő köburkolatért hány évig vállalnak ingyenes fentartási kötelezettséget, hány évig és négyeszméter burkolat után számított mily összegért veszik át a fentartási kötelezettséget és ezen kötelezettség biztosítására minő biztosítékot nyújtanak.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet általános és részletes feltételei Léva város polgármesterének hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetés nyomtatványa, valamint az ajánlati minta a polgármesteri hivatalnál megszereshetők.

Kelt Léván, 1896. június hó 22. n.

Máriássy István,
polgármester.

III.

151—1896. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó 1881. év. LX. t. cz. 107. § a értelmében ezennel közli hírré teszi, hogy az újbányai kir. járásbíró-ság 1896. évi 1063. számú végzése követ-keztében Dr. Balbach Béla ügyvéd által képviselt, Czillinger József javára, Palkovits Nándor ellen 66 frt 92 kr s jár. erejéig 1896. évi ápril hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 460 frtra becsült lovak és kocsikból álló ingó-ságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az újbányai kir. bíró-ság 1190-1896. sz. végzése folytán 66 frt 92 kr tőkekövetelés, ennek 1896. évi jan. hó 22. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 22 frt 05 krossal bíróság már megállapított költségek erejéig Újbányán alperes iakásán leendő eszközölésére **1896. évi jul. hó 2-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Újbányán, 1896-ik évi június hó 19-ik napján.

Szkladányi József,
kir. bírósági vjhajtó.

IV.

331. szám. 1896.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a lévai kir. bíró-ság 1896. évi 2801. sz. végzése következtében Huberth Vilmos ügyvéd által képviselt Hercz Fülöp né javára **Kovácsik Miklós és neje** ellen 24 frt 35 kr s jár. erejéig 1896. évi május hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 365 frtra becsült lovak, cseplő gép, sertésöl stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. bíró-ság 3544/1896. sz. végzése folytán 24 frt 35 kr tőkekövetelés s jár. erejéig N. Koszmály on leendő eszközölésére **1896. évi július hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Léván, 1896. június 22. napján.

Tonhaizer,
kir. bírósági végrehajtó.

E rovat alatt közlőtektér nem vállal felelőséget — Szerk.

KIS HIRDETESEK.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 kr. kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 3 kr.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és társa kiadóvezető ad, ki levelbeli tudakozásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

A Szepes-utca 585. számú házban három utcái több udvari szobából és mellék helyiségekből álló lakás f. évi augusztus elsején hasznosbérbe adatik. Bővebbet a háztulajdonos Pély Istvánnál.

Czírok István vas-, fűszer és vegyes kereskedésében egy fiatal segéd, ki a magyar, német és tót nyelvet bírja, jó bizonyítványokkal rendelkezik, alkalmazást nyerhet. Ugyanott egy jó házból való fiú tanonczul felvétetik. Ajánlatok a céghez intézendők.

Fényképészeti készülék műkedvelők számára legjobb karban, féláron és azonnal eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Selmeczánya, Körmöczbánya, Beszterczébánya, Lévaiak találkozó helye

Szilaveczy Flóris

vendéglős.

Budapest, VII. kerület, Aréna-ut 58. szám, a városligettel szemben, a kiállítás közvetlen közelében.

Ajánlja kitűnő minőségű jó magyar konyháját Dréher-féle kiviteli márcziusi sört, hamisítatlan erdélyi és jobb fajtájú magyar hegyi borokat jutányos árak és figyelmes kiszolgálás mellett.

Ugyanott privát lakások kaphatók, személyenkint 1 frtért

Égész napon át frissen főtt meleg ételek.

1692 1896. sz.

Hirdetmény.

Gr. Vezekény község telekkönyve részleges birtok szabályozás következtében részlegesen átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályzott eljárás a telekbejegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésévsz kapesolatossan fogapatosittattak.

És azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindzok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-a alapján ideírte e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XXVI. t.-cz. 15. §-a pontjaiban foglalt kiegészítések is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják e végből történt kereseteket hat hónap alatt vagyis az 1896. évi decz. hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után indított törlési kereseteket a harmadik személynek, a ki időközben nyilvános könyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindzok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ának eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítésére is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1896. évi deczember hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után ellentmondásuk figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindzok, a kik a telekkönyvi átalakítások tárgyában tett intézkedések által nemkülönb. azok, akik az 1. és 2. pontban köitülirt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvános könyvi jogait bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányainak 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tükvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1896. évi deczember hó 1-ső napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után az átalakítások közhejtött téves bevezetéséből származó bármínemű igényeket jóhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvános könyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokat egyszersmind egyszeri másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetiek a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Léván, 1896. évi május hó 17-én.

Pogány, kir. járásbíró.

Zacherlin

Bámulatosan hat! Megöl utólérhetlen biztonsággal és gyorsan, minden ártalmas ferget s ez okból a fogyasztó közönség milliói magasztalják és keresik. — Ismertető jelei: 1. A lepecsételt üveg. 2. Ezen aláírás „Zacherlin“.

Raktár. Léván: Kern Testvérek, Medveczy Sándor gyógyszerész, Czírok János, Preisach Samu utóda, Frommer S., Cserei Gyula, Wilhelm Bela uraknál. Ipolságon: Dombó Károly, Trautwein Dániel uraknál. Ujbányán: Cservinka Mór urnál. Verebelyen: Czírok István, Pollak József özvegye és fia, Pollak Zsigmond uraknál.

PSEPHOFER J. féle

gyógyszertár,

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. ALATT „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL“.

Vértisztító labdacsook,

ezelőtt általános labdacsook neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsook háziszoril ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértulások, aranyér, bél-telenség, s hasonló betegségeknel. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórna, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legcékelyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélküli is bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk írtak, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyeu oly szíves és küldjön nekem ismét 15 tek reset az ön föllímlhatatlan vértisztító labdacsoából utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb köszönetemet labdacsoi csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Harsche, Föhlrik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsoi kezeim közé kerülték, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekégyben meghültem, olyaanyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknál is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely. 1887. november 9 en.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynémom nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinczettel Jozefa.

Eichengraberant, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsook értéke felett és azokat, ahol csak alkalmas nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszesszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

T. ur! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csak az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem 8t éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwick Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csakis a Pserhofer J. féle, az „arany bírodalmi almához“ czimzett gyógyszerárban, Bécsben, I. Singerstrasse 15. sz. a készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik 1 frt 5 kr. kerül; bérmentelen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésnél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltek) bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 kr. kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsook a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kértik csakis Pserhofer J. féle vértisztító labdacsokat követelni